

provincie **HOLLAND**
ZUID

GS-Voorstel

Besluitnummer

PZH-2020-759814760 DOS-2007-
0008862

Status

A-Openbaar

Datum vergadering Gedeputeerde Staten

1 december 2020

Eindtermijn

1 december 2020

Onderwerp

Beantwoording Statenvragen 3686 van FVD m.b.t. gevolgen arrest Europese Hof van Justitie

Advies

1. Vast te stellen de beantwoording van de Statenvragen 3686 van FVD met betrekking tot de gevolgen van het arrest Europese Hof van Justitie inzake de subsidieregeling particuliere terreinbeherende natuurbeschermingsorganisaties (PNB-regeling).
2. Vast te stellen de publiekssamenvatting bij het voorstel beantwoording schriftelijke vragen 3686 van FVD inzake gevolgen arrest Europese Hof van Justitie inzake de subsidieregeling particuliere terreinbeherende natuurbeschermingsorganisaties (PNB-regeling).

Besluit GS

Vastgesteld conform advies

Bijlagen

- Beantwoording Statenvragen 3686 van FVD m.b.t. gevolgen arrest Europese Hof van Justitie

1 Toelichting voor het College

Juridisch kader

In aanvulling op de beantwoording van de Statenvragen 3686, volgt hieronder een aanvullende tekst met wat nadere informatie over de casus.

Chronologisch verloop:

- a. 23 december 2008: klacht stichting Nationaal Park De Hoge Veluwe e.a. (later opgevolgd door de Vereniging Gelijkberechtiging Grondbezitters)
- b. 2 september 2015: besluit Europese Commissie
- c. 15 oktober 2018: arrest van het Gerecht van de EU
- d. 3 september 2020: arrest van het Europese Hof
- e. Verwacht: nieuw besluit Europese Commissie, voornamelijk geen claim VGG, voornamelijk geen terugvordering subsidies

Ad c: Omvang van het geschil.

In het arrest van het Gerecht (Tweede Kamer) van 15-10-2018 wordt goed beschreven om welke subsidies de zaak van VGG gaat:

“Van 1993 tot 2007 werd de PNB-regeling zowel door de Nederlandse Staat als door de provincies uitgevoerd. De Nederlandse Staat handelde op basis van de Regeling bijdragen particuliere terreinbeherende natuurbeschermingsorganisaties van 16 juli 1993 (Stcrt. 1993, 137). De provincies handelden op ad-hocbasis of op basis van provinciale verordeningen. Vanaf 2008 werd de uitvoering van de regeling volledig toevertrouwd aan de provincies, op grond van verordeningen op basis van de Wet Inrichting Landelijk Gebied. Deze verordeningen kwamen grotendeels overeen met de Regeling bijdragen particuliere terreinbeherende natuurbeschermingsorganisaties. Die regeling omvatte aankoopsubsidies die maximaal 100 % van de aankoopkosten bedroegen, alsmede – af en toe – gratis overdrachten van natuurterreinen. Bovendien kenden de Nederlandse autoriteiten aan de TBO's subsidies toe voor het beheer van de terreinen. De regeling, die van kracht werd op 1 januari 1993, werd in 2012 beëindigd en vervangen door de nieuwe steunregeling, die door het Koninkrijk der Nederlanden naar behoren was aangemeld en door de Commissie bij besluit van 13 juli 2011 was goedgekeurd.”

De tekst van het arrest van het Gerecht staat op

<http://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?jsessionid=F867BE7CBC7388DE5BD1B6CD774F4420?text=&docid=206792&pageIndex=0&doclang=NL&mode=lst&dir=&occ=first&part=1&cid=1733019>

Ad d. Inhoud van het arrest van het Hof

De tekst van het arrest van het Hof staat op

<http://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?text=&docid=230602&pageIndex=0&doclang=NL&mode=req&dir=&occ=first&part=1&cid=18149058>

Naar aanleiding van het arrest van het Hof van 3 september 2020 en berichtgeving daarover zijn Kamervragen gesteld. In de beantwoording van deze vragen

<https://www.tweedekamer.nl/kamerstukken/kamervragen/detail?id=2020D41214> stelt de Minister van LNV:

“De uitspraak van het Europese Hof bevat geen inhoudelijk oordeel of het natuurorganisaties is toegestaan economische activiteiten te verrichten op gronden die zijn bestemd voor natuurbeheer. Het Hof komt tot de conclusie dat het Gerecht geen blijk heeft gegeven van een onjuiste rechtsopvatting door te oordelen dat het feit dat de Commissie de activiteiten van de TBO's had aangemerkt als een „globale» of „atypische» DAEB, erop wees dat die instelling ernstige moeilijkheden had ondervonden tijdens de inleidende fase van het onderzoek van de PNB-regeling. Het Hof oordeelt dat het Gerecht op goede gronden tot de conclusie kon komen dat de Europese Commissie eerst de uitgebreidere formele onderzoeksprocedure had moeten openen vóórdat ze tot de conclusie kon komen dat er sprake was van toelaatbare staatssteun.”

en

“Het is aan de Europese Commissie om een nieuw besluit te nemen op basis van de formele onderzoeksprocedure.”

Ad e. Verwacht: nieuw besluit Europese Commissie, vooralsnog geen claim VGG, vooralsnog geen terugvordering subsidies

Het is nu eerst wachten op de besluitvorming van de Europese Commissie.

We hebben geen weet van eventuele toekomstige claims van VGG. Wel weten we van een eerdere claim van 1 maart 2016 (DOS-2007-000862, S000111962 277050).

Antwoord op die claim is een antwoord verstuurd op 16-6-2016, DOS-2007-0008862, PZH-2016-556017412. Uit dat antwoord:

“Ook merken wij in dat verband op dat er noch een besluit van de Europese Commissie noch een uitspraak van een nationale rechter ligt waaruit een dergelijke plicht tot terugvordering van rente zou kunnen volgen”.

Er hoeft (vooralsnog) geen subsidie terug te worden gevorderd. De Minister spreekt in de beantwoording van de genoemde Kamervragen uit:

“De Nederlandse Staat is van mening dat zij destijds conform het EU-staatssteunrecht subsidie heeft verstrekt aan de TBO's.”

Wel zou dat eventueel in een later stadium aan de orde kunnen komen. In de jaarstukken is voor die situatie de volgende verwachting uitgesproken:

“Rijk en de provincies kunnen het ‘steunbedrag’ vorderen bij de TBO's, maar de realiteit gebiedt te zeggen dat dit het einde betekent van het natuurbeheer in Nederland aangezien de TBO's hierdoor failliet zullen gaan en de gronden en het beheer door andere partij(en) zal moeten worden overgenomen.”

Bron (pagina 154): https://staten.zuid-holland.nl/DMS_Import/Provinciale_Staten/2020/Provinciale_Staten_3_juni_2020/Bespreekstukken/Jaarstukken_2019/Stuknr_737430681.org

De Provincie hoeft sowieso geen subsidiegeld terug te storten aan de EU, want de subsidies zijn niet met Europees geld betaald. Uit dezelfde bron:

“Als de Europese Commissie oordeelt dat sprake is van staatssteun, dan zal geëist worden dat het Rijk (naar nationaal recht) een bedrag terugvordert dat kan variëren van circa € 0,2

miljard (bij toelaatbare staatssteun) tot € 1,2 miljard (bij ontoelaatbare staatssteun). Het Rijk zal deze vordering mogelijk deels neerleggen bij de provincies (als uitvoerders van de provinciale regelingen en sinds 2007 ook van de PNB-regeling). Het is niet bekend hoe de vordering verdeeld zal worden over de provincies.”

2 Voorafgaande besluitvorming

N.v.t.

3 Proces

N.v.t.

4 Participatie

N.v.t.

5 Communicatiestrategie

N.v.t.